

fragmentais. Šurfe, palei Š sieną fiksuotas 1,2x0,4 m skersmens duobės kraštas. Duobė, siekusi iki 80 cm gylio, užpildyta juoda žeme, su gausiomis anglimis. Joje aptikta tik viena šukė – apžiesto puodo, puošto trigubos bangelės ornamentu, sienelės dalis.

Pagal 2004 m. tyrimų duomenis galima būtų išskirti 2 archeologines vietas: pirmoji – akmens amžiaus gyvenvietė užimtų maždaug 30x30 m plotą Svirnakalnio upelio dešiniajame krante. Antroji – XIV–XV a. senovės gyvenvietė driekiasi kairiajame Karvošilio upelio krante ir užima apie 40–60x160 m dydžio plotą.

VILKIJA ANCIENT SETTLEMENT

In 2004 in Vilkija at the confluence of two rivulets an area of 42 m² was investigated. 12 test pits were excavated, 5 of them revealed archaeologically valuable layers containing various finds. They are attributable to two settlement periods: the early one dates back to the Stone Age, most probably to the late Mesolithic or Early Neolithic (116 flint pieces were collected in total), whereas the later one dates back to the first half of the 2nd millennium A.D. and contains wheel-made pottery, clay daub and animal bones. 61 potshards according to the ornament dating back to the 14th–15th century were collected in total.

SIESIKŲ DVARVIETĖ

Linās KVIZIKEVIČIUS, Saulius SARCEVIČIUS

2004 m. birželio mėnesį LII MTS ekspedicija vykdė žvalgomojus archeologinius tyrimus Siesikų dvaro sodybos teritorijoje (Ukmergės r., vertybės numeris – G 257K), siekdama nustatyti dvaro R dalyje buvusio pylimo vietą, išsiaiškinti jo chronologiją ir supylimo struktūrą bei pylimo santykį su griova. Taip pat buvo tirtas kelias, vedantis į dvaro sodybą, – nustatomas XVII a. buvusio kelio aukštis (altitudė). Viso dvaro teritorijoje buvo ištirtos 5 bendro 44 m² ploto perkasos. Be šių darbų, buvo žvalgoma Siesikų ežero Š pakrantė, kur 2001 m. archeologai S. Sarcevičius ir G. Gendrėnas ariamame lauke aptiko XVII a. buitinės ir statybinės keramikos radimvietę. 2004 m. vizualiai ir metalo detektoriumi buvo žvalgomas neužsodintas ežero pakrantėje esantis lauko paviršius.

Siesikų dvaro teritorija archeologiškai pradėta žvalgyti XX a. devintojo dešimtmečio pabaigoje, tačiau šių tyrimų dokumentinė medžiaga neišliko. 1991 m. Siesikų dvarą ap-

lankęs LII archeologas G. Zabiela konstatavo apgailėtina tuo metu vykusių dvaro rūmų rekonstrukcijos darbų padėtį: „per barbariškus ir nemokšiškus rūmų kasinėjimus jau daug kas apnaikinta (kažkas iš rūmų pradėjo valyti griuvenas <...> dalyje rūsų kartu su griuvenomis nukasti ir čia buvę kultūriniai sluoksniai). Ateityje be archeologinių tyrimų čia neturi vykti jokie žemės judinimo darbai“ (*LIIR*, f. 1, b. 1918). 1994 m. atlikti pirmieji archeologiniai tyrimai. PV tvenkinio pakrantėse ištirti 6 šurfa-tranšėjos bei 5 perkasos (žr. *ATL 1994 ir 1995 metais*, V., 1996, p. 197–199). Tyrimų metu fiksuotas tik XIX a. laikotarpio kultūrinis sluoksnis, tačiau daugelyje vietų aptikta XVI–XVII a. buitinės ir statybinės keramikos. Vėliau dvaro sodyba ir jos aplinka tyrinėta 1996, 1997, 1998 ir 2001 metais (žr. *LIIR*, f. 1, b. 2766; *ATL 1996 ir 1997 metais*, V., 1998, p. 313–314; *ATL 1998 ir 1999 metais*, V., 2000, p. 372–374; *LIIR*, f. 1, b. 3706). Paminėtų įvairios apimties tyrimų metu fiksuotas XVI a. pabai-

gos – XX a. laikotarpio kultūrinis sluoksnis. Šiuo metu dvaro sodyba tvarkoma, restauruojami statiniai ir rekonstruojama praeityje buvusi aplinka.

2004 m. spėjamo R pylimo vietoje ištyrus dvi perkakas (3, 5) aptikti buvusio pylimo kontūrai. Pylimo Š dalis, esanti arčiau ežero, buvo formuota iš supiltinių šviesiai pilkos žemės bei molio horizontų. Bendras šio išlikusio supylimo storis siekė apie 0,5 m. Fiksuota viršutinė pylimo altitudė – $H_{abs} 79,30$ m (dabartinis žemės paviršius ties pylimo ketera – $H_{abs} 79,41$ m). Pylimo P dalyje (perkasa 3) fiksuota viršutinė pylimo altitudė siekė $H_{abs} 80,98$ m (žemės paviršius $H_{abs} 81,18$ m). Pastaroji altitudė greičiausiai ir buvo aukščiausias pylimo taškas.

Nustatyta, kad šalia buvusio pylimo esantis griovyvis tvenkiniui iškastas tuo pat metu, kai buvo formuojamas pylimas. Griovio dugno altitudė $H_{abs} 77,15$ m. Įvertinus Siesikų dvaro R bei V pylimų stratigrafinius duomenis, pastebėta, kad R pylimas bei šalia esantis tvenkinys nebuvo taip kruopščiai suformuoti bei išbaigti kaip pylimas dvaro V dalyje. Surasti 22 radiniai: akmeninio galąstuvo fragmentas, puodų sienelių ir pakraščių bei plokštinio koklio fragmentai, datuojami XVII–XVIII a.

Kelio į dvaro sodybą vietoje ištirtos dvi perkastos. Jose aptiktas iki 1,35 m storio kultūrinis sluoksnis, o apie 1 m gylyje rastas pirminis kelio paviršius. Jis suformuotas iš sumestų šakų bei žabų, o virš šio hidroizoliacinio sluoksnio buvo papiltas plytelių sluoksnis. Analogiška stratigrafinė padėtis fiksuota ir kitoje perkasoje. Čia virš plytelių sluoksnio buvo fiksuotas vėlesnis kelio paviršius – akmenų grindinio liekanos.

Žvalgant Siesikų ežero R pakrantės aplinką, žemės paviršiuje aptikta 18 radinių: buitinės ir statybinės keramikos (lėkščių, puodų ir plokštinių koklių) fragmentų, būdingų XVII–XVIII a. Metalu detektoriumi surasti du švi-

niai šratai, apsilydžiusio švino ir žalvario gabalėliai, dvi XIX a. sagos bei dvi monetos: lietuviškas Jono Kazimiero 1661–1666 m. emisijos varinis šilingas ir 1813 m. Rusijos 2 kapeikos. Aptikta medžiaga leidžia teigti, kad šioje vietoje jau XVII a. viduryje buvo dvarelis. Ateityje šioje teritorijoje tikslinga atlikti žvalgomojus tyrimus.

SIESIKAI MANOR SITE

In 2004 the LII MTS performed archaeological investigation in the territory of the the Siesikai Manor site (Ukmergė district) and surveyed the northern bank of the lake. The research aimed to identify the location of the rampart which used to exist in the eastern part of the manor, to establish its chronology, structure, relationship with the ditch and to define the altitude of the 17th century road. 5 trenches were excavated in the territory of the manor covering the total area of 44 m². The northern bank of the Siesikai Lake where household pottery and constructional ceramics of the 17th century had been found in 2001 was surveyed visually and using metal detector.

At the hypothetical site of the rampart its shape was identified. It was established that the rampart and the adjacent ditch of the pond were formed simultaneously with the rampart. The eastern rampart and the adjacent pond were formed less precisely than the rampart in the western part of the manor. 22 finds were collected: a whetstone fragment, fragments of pot body and rims and fragments of a flat stove-tile datable to the 17th–18th century. At the location of the road to the manor at the depth of 1 m the primary surface of the road was discovered. The road was formed laying branches and bush-wood; over that hydro-isolation layer there were brickbats and remains of the pavement. On the eastern bank of the lake 18 finds attributable to the 17th–19th century were collected. This must have been a location of the 17th century manor.